

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.
* *
Rokopisi se ne vračajo.
* *
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
* *
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
* *
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
* *
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 177.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 6. avgusta 1909.

Cekovni račun 48.817.

Leto I.

Vernost in tercijalstvo.

V svojem „Govoru o Župančiču“ pravi dr. Prijatelj: Težak je pri Slo-
vencih pesnikov porod, še težji njegov
razvitek. Slovenci smo krotak, ponižen,
veren ali bolje tercijalški na-
rod. In taki smo že stoletja in sto-
letja. Duševna plahost misli in sveti
trepet sta nam prešla že takorekoč v
meso in kri. Zato je naravnost naro-
dnopsihološki čudež, ako se pri nas na-
rodi in razvije krepak, polnokrven pe-
snik.

Dosedaj se nam je narodil en sam
„krepak“ pesnik in ta je Oton Žu-
pančič. Kar smo imeli drugih, ki so
mного obetali, ubila nam jih je ali ma-
terijalna beda ali pa — tercijalstvo.
Tercijalstvo je ubilo v Slovincih tudi
vero in vernost. O veri se pri nas po-
vsod govori, največ pa na volilnih sho-
dih, v krčmah in — v političnem ča-
sopisju. Neprestano se zahteva naj se
postavi naša politika na temelj pozi-
tivnega krščanstva, naj se v šole vpe-
lje „nравно-verska“ vzgoja. Jedro vseh
teh zahtev pa tiči na kratko rečeno v
tem, naj se naše kulturno in politično
življenje podredi duhovstvu in cerkvi,
ki sta že zdavnej postali čisto politični
instituciji, ki se vere in verstva poslu-
žujeta samo kot sredstva v dosego svo-
jega edinega in najvišjega namena —
gospostva nad masami.

Duševna škoda, ki jo naš narod
trpi pod to grobo materialistiško od-
gojo, je neocenljiva. Temu mate-
rijalizmu treba pripisovati ono pomanj-
kanje idealističnega poleta, one navdu-
šene požrtvovalnosti za nove ideje, za
skupni blagor, za splošne moralne in
proleterjalne koristi. Vse je postalo
„praktično“ ter išče najprej dobička
in udobnosti za svojo osebo. Dokler
ni kdo do vrha sit, ne privoščiti dru-
gemu ni mrvica. Tej odgoji moramo
pripisovati tudi ono splošno otopelost
za vse lepo in blago — in ono abso-
lutno oboževanje uspeha.

Kdor ima uspeh — je naš bog.
Kdo vpraša po tem, na kak način, s
kakimi sredstvi, po kakih potih je
prišel kdo do uspeha? Vse vidi le
končni rezultat, čast, slavo, moč, kupe
denarja in posvetnega blaga, kdor to
doseže, ima pač velike zmožnosti, je li
pa to tudi dober, pošten, pravičen
človek, po tem nikdo ne vpraša. Na
moralno stran teh uspehov nikdo ne
gleda. Uspešnem podjetniku, ki je na-
grabil veliko premoženje, se vse klanja,
spretnega politika, ki je znal vstvariti
veliko stranko in je porazil svoje na-
sprotnike, vse obožuje in nikdo ne
vpraša po tem, je li ta uspešni pod-
jetnik, ta spretni politik kot človek
tak, da bi si zaslužil naše spoštovanje,
naše zaupanje, našo ljubezen; javno
in privatno življenje in krik o „pozi-
tivnem krščanstvu“ o „versko-nравni
vzgoji“ je gola, puhla fraza — ver-
nost je v teh krajih mrtva, ostala jim
je samo institucija, katero izkoriščajo
v politične in gospodarske svrhe.

Kakor glas iz tujega sveta se
zvene besede starca Zosime o verskih
vprašanjih. En sam vzgled, da bode
čitatelj lahko slutil razliko med terci-
jalstvom in pravo pobožnostjo: „Mla-
denič, ne zabi nikar na molitev. V
tvoji molitvi, ako bode odkritosrčna,
se bo vsakokrat zablišnil nov čut in
z njim nova misel, katere nisi do tega
časa poznal in katera ti bo dodala
nove moči in razumel bodeš, da mo-
litev je odgoja.“

Čitatelj! zapomni si te besede,
osvoji si njih misel in potem obnodi
vse cerkve po Slovenskem, vse božje
poti; študiraj pazno in vestno vse
obrazce vernikov in njih pastirjev in
reci — si li zapazil na teh obrazih
le najmanjšo sled pobožne misli? Ti
je li zvenel iz teh glasov najrahlješi
akcent pravega pobožnega čuta? Jaz
sem to pobožnost dolgo skrbno in
željno iskal po Slovenskem in nisem
je našel. In žal mi je slovenskega na-
roda, da so mu to čast v srcu udušili

oni — ki po volilnih shodih in krčmah
kriče in zahtevajo več „versko-nравne“
vzgoje za našo mladino.

Dr. Prijatelj ima prav, naš narod
je tercijalški; ubili so mu vernost in
idejale — in dali so mu mesto tega
materjalistiški kult — uspeha!

K reviziji štajerskih ljudskih šol glede kra- jevnih razredov.

Konec.

Okraj Gornjigrad.

Štev. šol 11. Prebivalcev na šolo
1428, na razred 507.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Gornjigrad	4	—	1	—
Gorica	2	—	—	1
Ljubno	4	—	1	—
Luče	2	—	1	—
Šmarno	3	—	1	—
Šmihel	1	—	1	—
Nova Stifita	2	—	1	—
Mozirje	4	—	1	—
Rečica	4	—	1	—
Bočna	2	—	1	—
Sv. Frančišek	3	—	1	—
	31	—	29	2

Okraj Vransko.

Štev. šol 8. Prebivalcev na šolo
1355, na razred 386.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Vransko	6	—	1	—
Braslovče	5	—	1	—
Št. Jurij	5	—	—	1
Gomilsko	3	—	—	1
Polzela	5	—	1	—
Letuš	2	—	—	1
Orla vas	1	—	1	—
Mar. Reka	1	1	—	—
	28	1	17	10

Okraj Celje okolica.

Štev. šol 25. Prebivalcev na šolo
1591, na razred 474.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Celje okolica	8	1	—	—

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Dobrna	3	—	1	—
Galicija	2	—	1	—
Št. Jurij deš.	4	—	1	—
Št. Jurij dekl.	4	—	1	—
Griže	4	—	—	1
Gotovlje	3	—	—	1
Vošnjik okolica	6	—	1	—
Vošnjik trg	3	—	1	—
Kalobje	2	—	1	—
Liboje	2	—	1	—
Ljubečno	4	—	—	1
Št. Lovrenc	2	—	—	1
Št. Martin	3	—	—	1
Nova cerkev	3	—	—	1
Ponikva zg.	2	—	1	—
Št. Pavel	5	—	—	1
Št. Peter	3	—	—	1
Petrovče	4	—	—	1
Blagovna	2	—	1	—
Žalec	5	—	—	1
Frankolovo	3	—	—	1
Štore	3	—	—	1
Svetina	1	1	—	—
Teharje	3	—	—	1
	84	9	30	45

Okraj Šmarje.

Štev. šol 14. Prebivalcev na šolo
1298, na razred 433.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Šmarje deška	4	—	1	—
Šmarje dekl.	4	—	1	—
Sv. Ema	2	—	1	—
Loka	2	—	—	1
Lemberg	2	—	—	1
Št. Peter	3	—	—	1
Ponikva	5	—	—	1
Pristava	3	—	—	1
Slivnica	3	—	1	—
Zibika	3	—	1	—
Sv. Štefan	3	—	1	—
Sladka gora	3	—	—	1
Sv. Vid	4	—	—	1
Žusem	1	—	1	—
	43	—	20	22

Okraj Rogatec.

Štev. šol 8. Prebivalcev na šolo
1448, na razred 531.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Rogatec	4	—	1	—
Št. Florjan	2	—	1	—
Št. Jurij	3	—	1	—
Sv. Križ	4	—	1	—

LISTEK.

Železnice in prevažanje blaga.

Mr. Gattie je objavil v listu
„World“ serijo člankov, v katerih raz-
pravlja o potrebi temeljite reforme pre-
važanja blaga po železnicah. Mr. Gattie
predlaga, naj se pred vsem sezida v
v Londonu (govori namreč samo o bri-
tanskih železnicah, a njegovi načrti bi
se dali izvesti povsod, ne samo na An-
gleškem) ena sama centralna postaja
za sprejemanje blaga. Na tak način bi
bilo mogoče zvišati zaslužno zmožnost
vseh železnic, znižati njih izdatke za
delavne moči in obenem pospešiti eks-
pedicijo blaga na vse strani. To bi
železnice dosegle, ako bi hotele upo-
tebiti vedo za dviganje, prenašanje in
nakladanje tovorov, ako bi uporabljale
elektriko mesto nekvalificiranega člo-
veškega dela. Štedenje bi potem začelo
že pri železniških vozovih. Angleške

železnice imajo okoli 60 tisoč blagovnih
vagonov v vrednosti nad 1400 milj.
kron. Statistično je dokazano, da so ti
vagoni samo 14 dni v letu vseh 24 ur
v delu, da torej delavna doba enega
vagona ne znaša niti po eno celo
uro na dan. (Delničarjem se pa zdi,
da bi morali falirati, ako bi delavcem
dovolili osemurni delavnik!) Ta mini-
malna uporaba vagonov je posledica
sedanjega sistema, po katerem se na
postajah blago sprejema, naklada, pre-
klada in razklada. Delničarji rajše vi-
dijo, da jim vagone po 351 dni v letu
rja žre, kakor da bi se s korenito reformo
napravilo staremu šlendrijanu konec.
Dandanes se vse pritožuje, da vagonov
primanjkuje. To je pa samo zato 1. ker
vagoni na postajah služijo kot najem-
nine prosta skladišča; 2. ker jih ni
mogoče dovolj naglo sprazniti in 3. ker
so vsi tovarni vlaki prepočasni. Vozili
bi lahko mnogo hitreje, pa vlaki bi
morali biti krajši in vsak vagon bi
moral imeti svojo zavornico. Ker pa
vsaka zavornica stane nekaj nad 400

kron, puste delničarji rajše vagon v
vrednosti od nad 1900 K po 351 dni
v letu brez dela in zaslužka in pravijo,
da je to „ekonomično“. Angleške že-
leznice ne prospevajo; 1920 milj. kron
v železnicah investiranega kapitala ne
nosi nikakih obresti, 12 tisoč milj. kron
pa samo 2%. Vsem tem velikim nedo-
statkom in pregrešni potratnosti bi se
odpomoglo, ako bi se zgradila pred
vsem v Londonu centralna blagovna
postaja za vse železnice ter bi se v ta
namen investiralo 960 milijonov kron.
Na tej postaji bi se izvajalo nakladanje,
prekladanje, razkladanje ter prevažanje
blaga iz enega oddelka v drugi s po-
močjo električnih strojev. V pritličju
glavne zgradbe bi bilo prostora za
aranžiranje 40 vlakov po 50 vagonov
vsak. Nad tem pritličjem vlakov bi kri-
žalo v pravih kotih tračnice veliko šte-
vilo širokih mostov in nad mostovi bi
se vzpenjal ogromen pod za sortiranje
tovorov. Blago bi se dvigalo na ta pod
s pomočjo električnih dvigal, sortiralo
bi se pa s pomočjo celega sistema gib-

ljivih platform, katere bi na ta način
posredovale zvezo z vsakim zahtevanim
oddelkom višjih nadstropij poslopja.
Kako velikega praktičnega pomena bi
bila ta naprava, vidimo na konkretnem
vzgledu. Ravnatelj ekspedicije za Croy-
don bi rad poslal tovor na oddelek, ki
sprejema blago za Manchester. Sedaj
mora poklicati delavca, ki naloži tovor
na voziček ter ga trudo poriva morda
kilometer daleč do manchesterskega
oddelka in se vrne potem, če treba
prazen nazaj. Potem pa bode dvignil
bodisi z rokami ali s pomočjo dvigala
tovor na jekleno ploščo sebi nasproti,
pritisnil na električni ključ, stoječ v
zvezi z manchesterskim oddelkom po-
staje in od tega trenutka stoji jeklena
plošča s tovorom vred pod absolutno
sigurno učinkujočo elektro-magnetično
kontrolno. Najprej nese ta plošča svoj to-
vor do bližnje lokalne (gibljive) platforme,
imenujmo jo šte. 1, katera jo pre-
nese, pokoreč se dobljenim električnim
„instrukcijam“ od strani kontrolnega
aparata na glavno platformo s pove-

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Kostrivnica	3	—	1	—
Sv. Rok	1	—	1	—
Slatina	2	1	—	—
Žetale	3	—	1	—
	22	2	20	—

Okraj Laško.

Štev. šol 22. Prebivalcev na šolo 1245, na razred 415.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Laško slov.	4	—	1	—
Laško nem.	3	—	1	—
Dol	3	—	—	1
Jurklošter	2	—	1	—
Sv. Jedert	2	—	1	—
Hrastnik deška	5	—	1	—
Hrastnik dekl.	4	—	1	—
Sv. Kancijan	1	—	1	—
Sv. Katarina	2	—	1	—
Loka	4	—	1	—
Št. Lenart	3	—	—	1
Sv. Marjeta	2	—	1	—
Sv. Miklavž	1	—	1	—
Gornja Rečica	1	—	1	—
Razbor	1	—	1	—
Reka	2	—	1	—
Št. Rupert	2	—	1	—
Zidanmost	3	—	1	—
Trbovlje	8	—	1	—
Trb. Vode deška	6	—	1	—
Trb. Vode dekl.	6	—	1	—
Turje	1	—	1	—
	66	—	60	6

Okraj Kozje.

Štev. šol 15. Prebivalcev na šolo 1186, na razred 456.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Kozje	3	—	1	—
Dobje	4	—	1	—
Buče	2	—	—	1
Polje	2	—	—	1
Podsreda	2	—	1	—
Koprivnica	2	—	—	1
Ulimje	2	—	—	1
Pečice	1	—	1	—
Pilštajn	4	—	—	1
Št. Peter	5	—	—	1
Prevorje	3	—	1	—
Št. Vid	3	—	—	1
Virštanj	1	—	—	1
Podčetrtek	3	—	1	—
Zagorje	2	—	1	—
	39	—	18	21

Okraj Sevnica.

Štev. šol 7. Prebivalcev na šolo 1540, na razred 490.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Sevnica	6	—	1	—
Sv. Anton	2	—	1	—
Blanca	2	—	—	1
Planina	3	—	1	—
Podgorje	1	—	1	—

ljem, da naj jo prepelje na lokalno platformo — recimo št. 7 — katera jo točno odda na sprejemališču manchesterskega oddelka. Preračunjeno je, da bi en sam operator na tak način lahko sortiral po pet do šest težkih tovorov na minuto brez posebnega napora. To bi pa pomenilo, da bi se delo izvrševalo stokrat hitreje kakor pa sedaj. Taka postaja bi imela tudi to dobro, da bi londonske ulice neizmerno razbremenila, kar je tudi že skrajno potrebno.

Prinesli smo kratek opis glavnih reform, katere Mr. Gattie predlaga. Po tem naši čitatelji lahko sodijo, da je gospodarstvo milijonarjev in mogočnih delniških družb prav tako neumno in starokopitno ko gospodarstvo malih kmetov in obrtnikov, ki pač radi čitajo o novih iznajdbah in čudovitih uspehih vede, ki so pa preskopi ali preleni, da bi te iznajdbe in znanstvene pridobitve tudi praktično izkoristili ter tako iz napačne „štedljivosti“ zamečejo milijone.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Rajhenburg	6	—	1	—
Zabukovje	2	—	1	—
	22	—	20	2

Okraj Brežice.

Štev. šol 13. Prebivalcev na šolo 1492, na razred 404.

Ime šole	Št. raz.	Plač. razred		
		I.	II.	III.
Brežice nem.	4	—	1	—
Brežice utr.	5	—	1	—
Stara vas	2	—	1	—
Artiče	3	—	—	1
Dobova	6	—	—	1
Globoko	3	—	1	—
Kapele	4	—	—	1
Orešje	1	—	1	—
Pišce	5	—	—	1
Sromlje	4	—	1	—
Videm	5	—	—	1
Bizeljsko	4	—	1	—
Zdole	2	—	—	1
	48	—	23	25

Rekapitulacija:

Štev. šol:	Gornji Štajer	232		
"	Srednji Štajer	320		
"	Slovenski Štajer	291		
		834		
			Plač. razred	
	Št. raz.	I.	II.	III.
Gornji Štajer	700	467	233	—
Srednji Štajer	960	130	578	258
Slov. Štajer	931	36	542	353
	<u>2597</u>	<u>633</u>	<u>1353</u>	<u>611</u>

Politična kronika.

Rekonstrukcija kabineta. Deutschnat. Korresp. poroča, da bode baron Bienenrth v drugi polovici avgusta delal priprave za bodoče parlamentarno zasedanje. Vlada si bode sicer prizadevala omogočiti delovanje češkega deželnega zbora, glavna njena skrb pa bode, kako bi odstranila obstrukcijo v parlamentu. V dobro poučenih krogih se baje trdi, da bodo posebno Poljaki vplivali na Bienenrtha, naj sedanji kabinet podvrže rekonstrukciji. Voditelji Poljskega kola priznavajo, da bi Poljsko kolo samo v tem slučaju moglo vlado soglasno podpirati, ako bi se posrečilo odstraniti razpor med Vsepoljaki in Poljsko ljudsko stranko. To bi bilo olajšano, ako bi na mesto sedanjega fin. ministra Bilinjskega stopil sedanji gališki namestnik Bobrznynski. Premena v finančnem ministerstvu bi bila začetek nadaljne rekonstrukcije. — „Brüxer Ztg.“ dodaje k temu, da prvi za Bilinjskim pojde Hechenburger, na katerega mesto stopi kak drug nemški parlamentarec. Ministerstvo javnih del dobi kak krščanski socijalec. Nemci bi bili s tako rekonstrukcijo zadovoljni samo v tem slučaju, ako bi jim bilo dano jamstvo, da rekonstrukcija ne pomeni premene sedanjega sistema in da v obnovljeni kabinet ne bo pozvan noben član obstrukcijskih strank.

v Narodna zveza. „Slovenec“ od 5. tm. vzdržuje Biankiniju nasproti svojo trditev, da dr. Šusteršič še do danes ni sprejel naznanila (o izstopu Zveze južnih Slovanov iz Narodne Zveze), ne od posl. Ploja in ne od koga drugega. V svojem članku izvaja nadalje „Slovenec“, da se je baš v zadnjem zasedanju Narodna Zveza po prizadevanju Slov. kluba dobro obnesla, da so po njej prišli Jugoslovani do take veljave, kakor še nikdar poprej, da je Slov. klub pogumno zastopal interese celokupnega jugoslovanstva ter da so pod njegovim vodstvom Jugoslovani začeli velikopotezno politiko stremečo za velikimi cilji. Hvali seveda svoje poslance ter pravi, da so Hrvatje lahko spoznali, da so slovenski poslanci zbrani v Slovenskem klubu odkriti prijatelji Hrvatov, na katere se lahko v vseh okoliščinah zanašajo ter izraža upanje, da bodo „resni rodoljubi“

v Zvezi južnih Slovanov zaprečili, da bi se uresničila Ploj-Hribarjeva nakana, da bi Zveza juž. slovanov izstopila iz Narodne zveze, ter imenuje ta dva poslanca, pokorna službenika Bienenrth-Bilinski-Schreinerjevega kabineta.

Mi vse to beležimo ter zahtevamo naj se končno vsa ta afeta defenitivno pojasni. Slovenska in jugoslovanska javnost ima pravico izvedeti, v kakih okoliščinah živita oba državnozborna kluba in ali še obstoji med njima ona skupnost, katere izraz je bila Narodna zveza.

Ako se je ta v resnici razšla, naj se nam povedo tudi razlogi, zakaj je prišlo do tega. Ako člani Zveze južnih Slovanov ne odobrujejo obstrukcije, to po našem mnenju še ni dovolj povoda za to, da se Narodna Zveza razide. V Slovanski jednoti so pač tudi združene obstrukcionistiške in protiostrukcionistiške stranke, toda Slovanska jednota kot parlamentarna organizacija višje vrste še vedno obstoji in prav je, da obstoji. Zakaj bi se torej razšla višja parlamentarna organizacija jugoslovanskih poslancev? To pojasnilo moramo tem bolj zahtevati, ker drugih načelnih diferenc med obema kluboma ne vidimo ko to, da Slovenski klub obstruira, dočim je Zveza južnih Slovanov proti obstrukciji, sicer pa sede v obeh — klerikalci; odkod in zakaj torej ta veliki razpor?

o Položaj na Španskem menda še ni tako zelo ugoden, kakor vladni listi zatrjajo, kajti paroplovna društva so dala z okrožnico na znanje, da sprejemajo tovore za Špansko le pogojno ter na odgovornost in nevarnost stranke same, kajti v španskih pristaniščih so varnostne razmere take, da družbe odklanjajo vsako odgovornost za sigurnost blaga in oseb.

o Kretsko vprašanje. Turški ministri svet je sklenil počakati še 4 dni, dokler dojdejo odgovori velesil glede Krete — po preteku te dobe bo turška vlada s posebno noto Grčijo pozvala, naj svoje častnike in svojo milico umakne s Krete.

Dnevna kronika.

a Kongres unijonistov v Velehradu. Od 31. julija do 2. avgusta je zboroval v Velehradu na Moravi unijonistični kongres, katerega so se udeležili zastopniki katoliške in pravoslavne cerkve. Kongres je imel namen pretresati one točke, o katerih se naziranje obeh cerkev loči in pridobivati pristašev ter novih poti za zjedinenje. Protektor kongresa je bil olomuški nadškof dr. Bauer, predsedoval je grško-unijonistični nadškof grof Szepticki iz Lvova. Sklenilo se je več resolucij o prepornih verskih vprašanjih. Zastopane so bile vse avstrijske bogoslovnice, tudi slovenske.

a Splošno razstavo v Odesi na Ruskem priredijo prihodnje leto. Na razstavi bode tudi poseben slovanski oddelek.

a Zadnji rok za zamenjanje starih desetgoldinarskih bankovcev z datumom 1. maja 1880 je do 31. avgusta t. l. Ti bankovci se pa morejo le zamenjati pri glavnem zavodu avstro-ogrske banke in pri njenih podružnicah.

o Tolstoj se baje osebno udeleži letošnje mirovne konference v Kodanju.

o Italijansko divjaštvo. Ko so minolo nedeljo priredili šibeniški Sokoli izlet na Rab in izstopili v Zadru s parnika, jim je tam kakih 70 laških pobalinov priredilo demonstracijo. Ko so se ti pobalini vračali v mesto, je stopil iz brivnice sodni avskultant Masovčič, in dasi se ne vtika v politiko, so ga laški pobalini-akademiki pri belem dnevu na ulici napadli in strašno prebili. Ima 4 težke in 20 lahkih ran. To hudodelstvo se je moglo zgoditi na javni ulici o belem dnevu, ne da bi se bila policija ganila. In tako se obnašajo laški akademiki!

o Deželna zveza gostilničarskih zadrug je zborovala 3. avg. v Zagrebu. Sklenilo se je ustanoviti posebni združni posmrtni fond.

o Pijani davkar. V Delnicah na Hrvaškem je minulo nedeljo davkar Runjanin v pijanosti streljal brez vsakega povoda v uradu na svojega pristava. Runjanina so zaprli.

o Korupcija na Hrvatskem. Včerajšnji „Pokret“ prinaša zopet zanimivo razkritje o korupciji Rauch-Frankove vlade na Hrvatskem. Vsi učitelji po Hrvatskem so dobili od frankovske učiteljske organizacije pisma sledeče vsebine: Kdor hoče dobiti kako dobro mesto, mora poslati svojo prošnjo dr. Franku, a takoj mora pristopiti k frankovski učiteljski organizaciji in prispevati za frankovski volilni sklad kako svoto. Tako se na Hrvatskem pod obljubo boljših mest širi med učiteljstvom breznačajnost, Frankova stranka pa si polni iz teh kšeftov svoje blagajne. Groznejše korupcije si človek ne more misliti.

o Poskušeni beg Abdul Hamida. Eks-sultan Abdul Hamid se nič kaj dobro ne počuti v svojem zaporu v Solunu, zato poskuša, ne bi li na pripraven način in ob pravem času zbežal iz vile Alatin. Naenkrat je odpustil dve svoje ženi, baje zaradi tega, ker so se zmiraj prepirale in mu nagajale. Ko so pa stražarji preiskali te „prepirljive“ ženske, so našli pri njih pisma na različne osebe, ki bi naj pomagale sultanu iz zapore. Za tokrat mu je torej spodletelo.

o Ujet oderuh. V Belemgradu so zaprli večkratnega milijonarja Jefto Kuzmanoviča, kateri je posojal kmetom denar in pobiral od njih take obresti, da so po dvakrat presegle posojeno svoto. Sedaj ga je prišlo sodišče.

o Volitve v prvo bosansko-hercegovinsko trgovsko zbornico so se vršile minule tedne. Izvoljenih je v celem 60 zborn. svetnikov; med njimi je 12 mohamedancev, 18 Srbov, 17 katolikov (med njimi 11 Hrvatov in Slovencev) in 13 židov.

o Samo štiri dni iz Amerike v Evropo! 2. avg. je priplul v Bremen parobrod „Lusitania“, kateri je rabil iz Novega Jorka v Bremen 4 dni.

o Največja podmorska ladja na svetu. V Cherburgu so te dni spustili v morje podmorsko ladjo „Archimedes“, ki je zgrajena po načrtu inženirja Laubeufa in je največja podmorska ladja na svetu.

Štajerske novice.

a Romanje v Marijino Celje. Vkljub neizrekljivi revščini, ki je zavaladala vsled toče, suše in drugih ujm na Spodnjem Štajerju, tira vendar naša duhovščina na tisoče ljudi na Zgornji Štajer, da bodo bogatili tujce in še povrh pripravili lep dobiček znani „krščanski“ socij. zvezi za hujskanje in beganje kmečkega ljudstva. Imeli smo že te dni priliko povedati, da duhovščina po večini nima srca za bedo naših ljudi; kajti, kdor se ob splošni revščini gosti kakor dež. posl. Ozmeč in kdor krade kmečkim ženicam denar iz žepov, ta ni ljudski prijatelj! Ali bi ne bilo bolje, ako bi se ves ta denar zbral in poslal v ormoški okraj ali uboge Haloze v pomoč ubogim posestnikom in viničarjem? Pa potem seveda duhovniki ne bi ničesar dobili — zatorej raje nič! Tako se pri nas dela za sveto — bisago.

o Iz Šmarja pri Jelšah. Predvčerajšnjim je bil obsojen Fr. Verk, kršč. soc. mladenič iz Št. Petra na Medvedjem selu zaradi obrekovanja obč. tajnika g. Amanda Granerja v Šmarju pri Jelšah na 3 dni zapore. Kriv mu je tega župnik Gomilšek z Medvedjega sela, ki je zapeljal fanta, da se je ponudil kot priča v dokaz resnice žaljivega članka v „Sl. Gosp.“ izza časa volitev. Zaradi istega članka je namreč župnik Gomilšek v kazenski preiskavi pred porotno sodnijo v Mariboru. — Zopet jeden! Poleg že v „Nar. Dnev.“ objavljenih obsodb je bila obsojena še cela vrsta Koroščevih in Vrstoškovihih priganjačev na dež. zbornske volitve. Pa č jasen dokaz,

skako nepoštenimi in kaznivimi sredstvi so zmagali klerikalci pri deželnozborskih volitvah na Štajerskem!

v Cesar je potrdil ustanovitev deželne deške in dekliske meščanske šole v Fürstenfeldu. Ker bomo imeli sedaj Slovenci v Gradcu tako izborna deželnozborska delegacija, upamo, da dobimo tudi mi kmalu kako deželno meščansko šolo.

v Corringendum. V včerajšnji notici o slov. deški okol. šoli v Celju mora stati, da je za višji razred, odnosno oddelek bilo sposobnih 318 (ne 312) uč.

o Za narodni sklad je nabral g. notar Drukar iz Gornjegograda v veseli narodni družbi 10 K; žetalski rodoljubi so darovali ob priliki obhoda g. kaplana Lovrenka 6 K z geslom: „Slabih duhovnikov nas varuj, o gospod!“ G. Ant. Potočnik, učitelj v Pod-sredu je nabral v Št. Petru pod Sv. Gor. v mali družbi zavednih Slovencev 8 K z željo, da bi našel mnogo posnemovalcev širom slov. Štajerja!

v Iz Vojnika. V vsakem kraju smo vajeni psov, ki lajejo na cesti nad človekom, in tudi v Vojniku je precej pinčev in jazbičarjev, ki se zaletavajo v potnike. Tega pa menda nikjer ni, da bi živi ljudje — z nemško vzgojo notabene! — iz oken kričali — in naj se nam ne zameri izraz — lajali za mirnim človekom, kakor se dogaja pri nas v Vojniku. Tista dva zelena fantalina, ki stojita za oknom Rathayove gostilne, naj si zapišeta v srce, da to ni lepo. Če sta naščuvana, naj pa Bog oprosti starim norcem, ki nimajo drugega dela. Kaj vas res zamore rudeči fes spraviti iz ravnotežja, da kričite za akademikom domačinom: König von Belgrad? Kje je naš uzorni policijski komisar, g. Jekl?

a Roparski napad. Neznani zločinec je napadel vaškega pota Mihalaka iz Črešnjevca, ki hodi vsako jutro v Slov. Bistrico po pecivo, meso itd., ter mu vzel okrog 200 kron gotovega denarja. O zločincu ni duha ne sluha.

v Iz Šoštanja. Lesna delavca Veterinik in Javoršek sta v gozdu podirala drevje. Nažagala sta med drugimi tudi mogočno smreko po polovici in sta potem sedla, da bi se malo spočila. Naenkrat potegne veter in podere nažagano drevo, katero je padlo na Javorška in mu je glavo skoraj popolnoma zmečkalo. Javoršek je kmalu na to umrl.

a Iz Gornjegograda. G. Berka zagovarja nek kmečki mladenič v „Slov. Gosp.“. Po jeziku soditi, je ta „mladenič“ trgal hlače po gimnazijskih klopih in se piše kaplan Berk. Kaj ne? Sicer pravi pregovor: Lastna hvala, cena mala — pa kaj je to ljudem Berkove sorte? O „mnogozasluznem“ kaplanu pa še bomo marsikaj povedali!

v Od Sv. Frančiška Ksav. Prosto-voljna pož. bramba Ksaverij je v nedeljo dne 1. avgusta t. l. razvila svoj društveni prapor na prostem pred požarno-brambovskim poslopjem. Veselica je uspela prav imenitno v vsakemu oziru, kar pa poročamo natančneje v daljšem dopisu.

Muzikalična tata. Na Bizeljskem je ukradlo dvojce fantov več steklenic piva. Da bi se pa pri pitju tudi zabavala, sta še ukradla dve harmoniki.

o Utopljenka. Dne 4. t. m. so potegnili pri Hrastniku iz Save žensko truplo, ki je bilo že precej razpadeno. Konstatirali so, da je utopljenka identična s 60 letno Marijo Tomšič, pristojno v Vače pri Litiji, katera je 6. julija t. l. skočila v Litiji z mostu v Savo. Truplo so pokopali na Dolu.

a Umrl je v Ptuj 30. jul. 14 letni gimnazijski učenec Gorazd Vabič. N. v m. p.!

v Iz Ptuja. Dne 1. avg. so kmet-ski fantje (kakor je že poročal „Nar.-Dnevnik“) v Kicarju pri Ptuj ubili med pretepom fanta A. Goloba. Vzrok je baje ženska. Kicar je ena najbolj črnih občin v ptujski okolici.

v Iz Ptuja. Neka odlična dama Slovenka strastno agitira zoper okoliško šolo. Ali se s tem krepí in probuja narodna zavednost okoliških Slovencev in ali se morda s takim početjem množi ljubezen do narodnega dela pri učiteljstvu?

v Nezaupnica dr. Ploju v Št. Lovrencu na Dr. p. Mi smo že minuli torek pribili, da so izrekli v Št. Lovrencu na Dr. p. dr. Ploju nezaupnico — nezreli fantiči. Klerikalci so seveda spravili v nemške liste novico, da se je to zgodilo na — velikem ljudskem shodu. Graški „Volksblatt“ sedaj popravlja to novico in pravi: „Čudno politično resnost kaže dejstvo, da se na shodih, katerih se po večini udeležujejo politično nezreli mladiči, predlagajo in sprejemajo nezaupnice.“ „Volksblatt“ je notabene klerikalni list.

a Nenavadna prikazen. Od Velike Nedelje poročajo: Po zadnji toči smo občutili iz studencev, mlak in potokov močan smrad po žveplu. Živina ni hotela piti te vode. Zadnje dni se je ta popolnoma pobarvala, ribe so poginile in živina boleha. Še preteklo nedeljo je tuintam ležala toča.

Velika sokolska slavnost v Rušah. Končno še enkrat vabimo vso slovensko javnost, da se v najobilnejšem številu vdeleži te slavnosti. Po nastopu mariborskega Sokola se bo vršila sredi vasi prva ljudska veselica, ki ne bo zastajala za ono od 1. 1906. Kdor je bil takrat v Rušah, naj prihiti tudi 8. avgusta, zasigurana mu je najprijetnejša zabava. Zlasti pa še pričakujemo častne vdeležbe od strani Slovencev v dravski dolini. V Mariboru pa ta dan itak ne sme ostati noben Slovenec!

o Iz Ruš. Za zadnjo nedeljo je napovedal „Landwirtschaftlicher Verein Rothwein“ tukaj gospodarsko predavanje. Mi nismo proti poučnim predavanjem, ali da se podajajo gospodarski nauki slovenskemu kmetu v nemškem jeziku, tega še v Rušah nismo doživeli. Govoril je poleg potovalnega učitelja tudi znani Girstmaier iz Maribora — vse nemški. Udeležba je bila zelo pičila — vsi so imeli pri eni mizi prostora — kar je tudi umevno, ker se je predavanje napovedalo od omenjenega društva, kateremu bodi povedano, da smo imeli na svojo lastno zahtevo mnogo gospodarskih shodov, ki pa so bili številno obiskani in pri katerih so poslušalci predavatelja razumeli. Saj je še celo sam mariborski gozdni nadkomisar znal v Rušah slovenski predavati o gozdarstvu. — Gospodje pri imenovanem društvu naj si torej pomnijo: slovenskemu kmetu gospodarske nauke v slovenščini!

o Ustanovni občni zbor Slovenskega dramatičnega društva v Mariboru se vrši v soboto 14. avgusta ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. — Za obilo udeležbo prosi pripravljalni odbor.

Kranjske novice.

o Ljubljanski škofov „Slovenec“ se jezi, ker Krški Sokol ni dal blagosloviti svoje zastave „po cerkvenih obredih“. Brez pripombe!

o R. Maister-Vojanov, znani slovenski pesnik, je premeščen iz Ljubljane na Gališko in se je včeraj poslovil od Ljubljane.

o „Prosveta“ ustanovi še ta mesec v Čepeljah na Kočevskem javno ljudsko knjižnico. To bo peta na „nemškem“ Kočevskem.

o Občinske rotitve v Zagorju so, kakor poroča „Rd. Pr.“, vsled pritožbe klerikalcev in liberalcev razveljavljene.

Koroške novice.

z Pridna dekla. V Št. Vidu ob Gl. je opazila gostilničarka pri Schubernigu, da ji vedno zmanjkuje denar. Nekega dne pa opazi pri dekli, ki ji je popolnoma zaupala, hranilno knjižico na 2660 kron, ki jih je ta vložila v raznih zneskih od marca do julija t. l. Deklo so zaprli.

z Dve novi knjižnici ustanovi „Prosveta“ na Koroškem in sicer v Št. Jerju in v Čačah v Ziljski dolini.

Primorske novice.

z Tržaška namestnika je izdala na vse občine ukaz, da imajo dajati takozvanim „tičarjem“ čim manj dovoljenj za ptičji lov. Tičarji so ponekod že uničili vse ptice.

z Sestanek hrvatsko-slovenskih visokošolcev iz Istre se vrši dne 14. in 15. t. m. v Voloskem.

z Slovensko-kmečka stranka za Goriško-Gradiščansko ima 8. t. m. v Štanjelu na Krasu javen kmečki shod, na katerem se bodo postavili strankini kmečki kandidati za Kras.

z Umrl je v Gorici vpokojeni podpolkovnik Karl pl. Catinelli v 80. letu starosti na želodčnem raku.

z Po celi Vipavski dolini je minulo sredo divjala huda nevihta, ponekod s točo.

z V Brjah na Vipavskem se je ustanovila kmetška hranilnica in posojilnica.

z Tržaški deželni zbor ima danes 6. t. m. zvečer svojo drugo sejo.

z Oficijozna nesramnost. Tržaška oficijozna „Triester Zeitung“ je prinesla iz Dunaja, torej gotovo iz Bie-nerthove bližine, dopis, v katerem na nesramen način govori o slovanskih šolskih zadevah. Šole, ki jih zahtevajo Slovenci v Trstu, imenuje „nationale Kampfschulen“ (narodne bojne šole); dr. Rybářev govor na shodu slovenskih staršev v Trstu imenuje „eine nationale Hetzrede“ (narodni hujskajoči govor), govori o slovanski poželjivosti v šolskih styareh na Dunaju, pravi, da Čehi s svojimi privatnimi šolami izživajo itd. Članek je pisan v tako nesramnem tonu, da bi človek slutil za njim Stürgkha. Tržaška „Edinost“ ostro obsoja tako oficijozno podlost in poziva slov. poslance k najhujšemu boju zoper tako vlado, tudi — z obstrukcijo.

Dopisi.

o Kranjski klerikalci — osebni maščevalci. „Nikakor ne poznamo osebne maščevalne politike“, pravijo kranjski klerikalci. Je že mogoče, da je že več ne poznajo, ker jo že preveč — prakticirajo. Komaj so dobili gospodstvo v roke, že so zapričeli gonjo proti posameznim političnim nasprotnikom. Vsečislana nadučitelja Žirovnika so pregnali iz Št. Vida na Notranjsko. Njemu slede kmalu drugi na „črni tabli“ zaznamovani. Zdaj zaenkrat so se spravili nad Pirca, kot poročevalca zunanjih listov, bojda zato, ker ni hotel delati reklame za slovenske brezdomovince. Zdaj ga psujejo za „časnikarja“ in „potresnega poročevalca“, preje pa je ravno „Slovenec“ prinašal njegova potresna in vremen-ska poročila. Pri „Agrar Tagblattu“ se je tem katoliškim časnikarjem posrečilo Pirca izpodriniti; radi bi ga še pri praški „Union“. Ker so se jim do-slej še vsi poskusi izjalovili, so drugo struno ubrali. Tako vsaj kaže sledeči slučaj, na katerem smo tudi mi v toliko interesirani, ker je naš list pred kratkim ponatisnil Pirčevo poročilo v „Unionu“ o jamah na Mali Gori. Zadeva v kratkem povedana je ta: Večja družba iz Ljubljane gre raziskovat podzemeljske jame na Mali Gori okrog Lašče in Dobropolja. V ti družbi je bil

poleg Pirca in drugih tudi prof. dr. Cerk. Znani hribo- in jamolazec Brinšek je dobil v Laščah svojega sorodnika, ki je kot lovec izletnike vodil k posameznim jamam. V globokem breznu „za čelom“ je Brinšek zasledil jelenove rogove, ter dva tudi ven vzel. Ko so se izletniki vračali na kolodvor Vel. Lašče, se domačini kar niso mogli načuditi ti znameniti najdbi. S pomočjo lovca in domačina iz Lašče so se potem sestavila krajevna imena za posamezne jame. V tem smislu je poročala „Union“ in po nji tudi mi. „Slovenca“ in Jakliča (kler. dež. poslanec na Dobropolju) pa je jezilo, da taka znamenita najdba se „Slovenca“ ne poroča. „Slovenca“ pa je še posebej jezilo, da „Union“ kljub vsem intrigam „Slovenčevim“, še vedno sprejema poročila svojega dopisnika iz Ljubljane. Zato si je izmislil nov trik maščevanja. V dopisu z Dobropolj kratkoma pravi, da je vse to poročilo o najdbi jam in jelenovih rogovih izmišljeno. „Slovenec“ je namreč že pozabil, da Pirc dotičnih jam ni sam preiskoval, marveč, da „Union“ izrecno poroča: „Eine grössere, die Höhlungsforschung forcierende Gesellschaft aus Laibach“. — To preganjanje posameznih oseb od strani predznih klerikalcev nas spominja na špansko inkvizicijo, in vendar se ti ljudje upajo trditi, da kranjski klerikalci niso osebni maščevalci.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Preteča vojna med Turčijo in Grškim.

a Solun, 6. avg. Zaradi neodločnega postopanja sedanje turške vlade v krečanskem vprašanju nastaja splošna nezadovoljnost. Zlasti v Škoplju se je razpoloženje proti sedanjem ministertvu zelo poostriilo.

a Solun, 6. avg. Iz Monastirja poročajo, da je tamkaj ljudstvo zaradi Krete tako razburjeno, da je vali od-klonil vsako odgovornost za posledice.

a Carigrad, 6. avg. Uradno se za-trjuje, da vesti o nameravanem begu prejšnjega sulana Abdula Hamida iz Soluna niso resnične.

a Berlin, 5. avg. „Voss. Zeitung“ poroča iz Aten, da so imeli častniki atenske posadke shod, na katerem so zavzeli ostro stališče proti vsakemu discipliniranju tovarišev in so odobrili memorandum, v katerem so opisane vse njihovi misli o potrebi in načinu reorganizacije vojske in vojne mornarice. Ta memorandum naj bi bil zadnja beseda častnikov.

a Atene, 5. avg. Tukaj se opaža strah pred vojno s Turčijo. Uradni krogi zatrjujejo, da grška vlada ni odgovorna za postopanje Krečanov.

o Carigrad, 5. avg. — Na nekem shodu mladoturškega komiteja se je sklenilo pozvati vlado, naj takoj pro-glasi vojno z Grškim, ker to zahteva čast turškega naroda. Artiler. major Ali Hakki beg je v navdušenem govoru izjavil, da morajo tisti časi mi-niti, ko se je vsakdo upal, postopati na svojo roko brez dovoljenja Turčije. Proglašenje krečanske neodvisnosti je izzivanje Grkov, ki zahteva na vsak način kazen.

o Kanea, 5. avg. Nek odličen krečanski Grk se je izjavil, da Krečani nočejo biti več sužnji temveč prosti in svobodni možje; ako se to načelo ne bode priznalo, nastane na otoku splošna vstaja.

Bolezen srbskega kralja.

Premena dinastije?

o Zagreb, 6. avg. „Agr. Tagbl.“ poročajo od zanesljive strani iz Bel-grada, da je zdravje kralja Petra splošno neugodno. Kralj boleha na arterijosklerozi; zdravniki so mu prepo-vedali dnevno kopel in tudi jahanje. Njegove moči se vsak dan manjšajo; bati se je vsak dan smrti.

o Dunaj, 6. avg. Semkaj je došel srbski prestolonaslednik Aleksander iz Rogaške Slatine.

Zemun, 6. avg. Srbski kralj Peter je pozval k sebi v Ribarsko banjo vojnega ministra Živkovića in ministra za notranje zadeve Ljuba Jovanovića ter jima je naznanil, da se vrše sestanki članov staroradikalnega kluba, na katerih se obravnava vprašanje premene dinastije na srbskem prestolu. General Živković je kralju to vest potrdil. (To vest kakor vobče vsa poročila židovskih časnikarskih poročevalcev iz Zemuna o srbskih zadevah je treba sprejeti z največjo rezervo. Op. uredn.)

Čudno postopanje trgovinskega ministra proti „Videnskemu Denniku“.

v Praga, 6. avg. Današnji češki jutranji listi poročajo neverjetno vest, da je prišla na ukaz trgovinskega ministra Weisskirchnerja komisija v tiškarno in uredništvo dunajskega češkega dnevnika „Vidensk. Dennik“ ter zapečatila vse stroje in uredniške prostore. Češki listi skrajno ostro napadajo ministra zaradi te nerazumljive odredbe in naznanjajo, da bode lastnica lista, „Vid. Matic“, tožila trgovinsko ministerstvo. Pojasnila te odredbe slede.

Različne novice.

z Štokholm, 6. avgusta. V kolikor so že tukaj poročila o stavki v različnih krajih po deželi, še ni bilo nikjer nobenih nemirov. Najbolj neprijetna posledica generalne stavke v glavnem mestu je to, da je prenehala voziti električna cestna železnica in pa prevažanje potnikov z malimi parobrodi po mestu. Živeža je še dovolj, ker se je prebivalstvo tako z njim oskrbelo kakor ob času kakega obleganja. Sedaj še ni opaziti ne na delavski ne na delodajalski strani znakov popuščanj.

z Štokholm, 8. avg. 1909. Včeraj zvečer so vstavili delavci mestne plinarne in elektrarne delo.

z Zagreb, 6. avgusta. Priča Nastić se je odpeljal danes v spremstvu jednega detektiva v Sarajevo.

z Berlin, 6. avg. „B. Tageblatt“ poroča iz Bruselja, da je kralj Leopold silno zbolel na protinu; zato ne pojde na letovišče v Ostende, temveč se zdravi s pomočjo elektrike doma.

a Trst, 5. avg. Jutri zvečer (6. avg.) se vrši druga seja tržašk. deželnega odbora. Na dnevnem redu so poročila verifikac. odsekov o volitvah.

a Sarajevo, 5. avg. List knezošk. Stadlerja poroča, da se snide bosansko-hercegovinski deželni zbor še-le aprila prihodnje leto. List pravi, da se ne bodo korekture bosanske ustave v skupnem finančnem ministerstvu tako hitro dogotovile (!) in da se bodo volitve vršile na temelju prih. ljudskega štetja, ki se pa vrši še-le decembra t. l.

Narodni gospodar.

XVIII. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

z Polep (Češko), dne 30. jul. 1909. (Izvirno poročilo hmeljarskemu društvu v Žalcu). Stanje hmelja se lahko razreduje tako-le: 25% je prav lepih nasadov, v katerih je rastlina zrastle do vrha drogov in ima mnogo kobul, tako da bode obrodila kakor v normalnih letih; 25% vseh hmeljnikov bo dalo prav malo, 50% pa nič.

Vodstvo zaveze hmeljarjev.

z Norimberk, dne 2. avgusta 1909. Z novim mesecem se je spreobrnilo tudi vreme na boljše; solnce se vsaj včasih prikaže in nehala je deževati. Vsled neprestanih vetrov ne pride solnčna toplota do veljave in vreme je prej kakor slej hladno. V nekaterih okoliših, kakor v Špaltu, v nekaterih legah v Hallertau in okoli Žatca se

je stanje nekoliko boljšalo, seveda le v tistih nasadih, kjer se je rastlina ohranila zdrava in je v toliko krepka, da je za zboljšanje sploh sposobna. Takšnih nasadov pa je le neznatno število. Po današnjem stanju se množina letošnjega pridelka še domišljevati ne more, ne pa, da bi že govorili o številkah. Dasi se bodo v kratkem našli ljudje, kateri bodo množino natanko izračunili, vendar takšnim poročilom ni verjeti. Le od vremena je še odvisno, kaj bode s hmeljem in koliko ga bode; a vremenu ukazovati nikdo ne zamore.

z Pleinfeld (blizu Špalta), 1. avg. 1909. Vkljub ugodnejšem vremenu se stanje hmeljskih nasadov ni zboljšalo in je prav različno. Ves up na dobro trgatvev je splaval po vodi.

z Unterschüpf (Badensko). Prvo moje poročilo o stanju hmelja v naših krajih je prav neugodno; vse je črno in kar mrgoli škodljivega mrčesa. Od kar hmelj sadim, se ne spominjam kaj takega. Le potom kakega čudeža bi letos še prišli do kakega pridelka.

z Tršice (Moravsko), 1. avgusta 1909. Posledice škodljivega mrčesa se vedno bolj kažejo in ni upati, da bode trgatvev kaj obila, kar ne uničijo uši, to ugonobi črna rosa. Vsi nasadi cvetijo sedaj; gotovo je, da bomo veliko manj hmelja imeli, kakor minolo leto.

„Allg. Brauer- u. Hopfen Zeitung“
Norimberk.

Veleizdajski proces v Zagrebu. 112. dan razprave.

Včeraj se je začelo zaslišanje prič, ki jih je pozval predsednik v svoji diskrecionalni moči. Od 30 pozvanih jih je prišlo 18.

Juraj Ladiš iz Bjelovara trdi, da je bil nekoč v gostilni obt. Vase Lukača v Vrginmostu; videl je tam več slik, na mizi sliko krajja Petra. Nasprotno trdi priča Rudolf Mučnjak, da ni bilo v tej gostilni nikdar te slike. Ivan Gregurić iz Vrginmosta pravi, da mu je nekoč neko dekle pripovedovalo, da je obt. Gajo Živković nekoč pljunil na hrvatsko zastavo in jo imenoval „krpo“; on sam tega ni videl. Posvedoči dalje, da Gajo Živković ni volil zoper Hrvate in da je z njim živel v slogi in miru.

Mato Skrbini ne ve nič posebnega. Luka Babić iz Topuskega omenja neke „splošne pojave“ srbske propagande, kakor so Srbi govorili, da hočejo dobiti svoje pravice magari na hajduški način itd.; razlaga dalje o srbskem bojkotu zoper Hrvate. Vsega so krivi obt. Petrović, Živković, Borojević. Brezpomembna je izpoved Mate Lukića iz Slatine.

Mate Martinčić iz Uljaka izpove, da je nekoč videl Milan Pribičevića v njegovih krajih, a kaj posebnega o njem ne ve nič. Pove še, da so ga pravoslavni sovražili.

Stjepan Mažuran iz Kurmina pripoveduje, kako so pričo obtožbe Cvetka Dabića imeli na Srbskem 22 dni zaprtega in so ga strašno mučili, ker je izpovedal proti Srbom (!). Isto pripoveduje v še bolj strašnih barvah Mato Tomašković. Ivan Kencl iz Gjulavesi pripoveduje, kako je paroh Solarić spravil 600 ljudi, da so se spuntali, češ da branijo srbsko zastavo. Gjeke Cetina iz Dolnje Cjepidlake pobija izpovedbe priče dr. Tritscha, češ da bi bil obt. dr. Mioković šuntal ljudi, naj s silo udarijo na Gjulovčane.

Tržne cene.

5. avgusta.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'50 za december 29'75, za marec 29'75, za maj 29'75. Tendence stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 24'15, nova kampanja K 23'15. Tendence mirna. — Vreme: megleno.

Budimpešta, 5. avgusta. Pšenica za oktober K 13'71, pšenica za april K 13'91, rž za oktober K 9'87, oves za oktober K 7'56, kornuza za julij K — kornuza za avgust K 7'55, ogrščica za avgust K 13'85. Pšenica se zadostno ponuja. Promet 45.000 met. st. Kupčija je živahna, tendence trdna, pšenica v efektivna in drugo se vzdržalo.

Budimpešta, 5. avgusta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 144 v.; zaloga 30.459 komadov.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 5. avgusta:

Razpoloženje mirno. Cene nespremenjene. V pšenici nekoliko kupčije.

Društvene vesti.

a Vabilo na XXIV. redno veliko skupščino „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ v nedeljo, dne 8. avgusta 1909. leta ob 10. uri dopoldne na Jesenicah v hiši g. Antona Trevna na Savi šte. 16. Spored: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Poročilo nadzornišva. 5. Volitev članov v družbeno vodstvo. 6. Volitev nadzornišva (5 članov). 7. Volitev razsodništva (5 članov). 8. Izprememba pravil. 9. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani, 17. julija 1909.

Dostavek: 1. Po prihodu skupščinarjev na Jesenice bo sprevod na Savo, kjer se vrši zborovanje v hiši g. Antona Trevna št. 16. 2. Ob treh popoldne bo ljudska veselica pri gosp. Višnarju, ki jo priredita domači podružnici s sporedom: a) javna telovadba „Sokola“, b) srečolov, c) šaljiva pošta, d) prosta zabava. — Skupni obed bo pripravljen v gostilni g. Jak. Mesarja na Jesenicah, cena 1 K 50 vin. za ohebo; udeleženci naj se za to priklase pri samem gostilničarju, ali pa pri podružnici družbe sv. Cirila in Metoda na Jesenicah. Obed se bo dobil tudi v drugih narodnih gostilnah, posebno pri g. Trevnu na Savi, na „Pošti“, pri „Sokolu“, v gostilni Višnarjevi in Hrovatovi na Jesenicah. Cena navadnemu kosilu 80 vin., na razpolago pa bodo še druga jedila. Kdor hoče, da dobi tu pripravljeni obed, naj se oglasi pri navedenih gostilničarjih.

a Iz Konjic, Čitalnica v Konjicah priredi dne 29. avgusta t. l. koncert s petjem in godbo na vrtu „Narodnega doma“ v prid Ciril-Metodovi družbi. Slavno občinstvo in društva že danes opozarjamo naj ne zamudijo priti ta dan v Konjice.

Malo novo hišo

(2 mali stanovanji v pritličju, 2 čedni podstrešni sobi, vrt), ravnokar zgrajeno na mojih stavbiščih v Zavodni takoj prodam.

Vinko Kukovec, stavbni podjetnik, Celje

2 učenca

s primerno šolsko naobrazbo se sprejmeta v trgovino knjig in papirja Antona Umeka v Brežicah. 369 3-2

Sprejem takoj ali s 1. septembrom

trgovskega sotrudnika

ki je izurjen v prodaji mešanega blaga ter tudi porabljev kot poslovodja. — Ponudbe naj se pošiljajo na trgovino

Adalbert Globočnik, Žalec.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani sin oziroma brat, vnuk, svak in stric, gospod

Zvonimir Žager

trgovski sotrudnik tvrdke J. Ravnikar v Celju

dne 5. avgusta po kratki in mučni bolezni ob 7. uri zjutraj v 22. letu svoje starosti prominul. Pogreb dragega rajnega se vrši danes, v petek ob 6. uri zvečer na okoliškem pokopališču. Pokojnika priporočamo v blag spomin.

CELJE, dne 6. avgusta 1909.

373

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za preštevilne dokaze iskrenega sočutja ob priliki bridke izgube našega ljubljenege očeta in soproga

Franca Kallana

posestnika, imejitelja srebrnega zaslužnega križca s krono itd.,

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za njihovo tolažilo in spremstvo na poslednji poti.

Posebno zahvalo pa izrekamo slavnemu občinskemu zastopu, okrajnemu zastopu v Laškem, dalje slavnemu veteranskemu društvu v Trbovljah, gasilnima društvoma v Trbovljah in Hrastniku in pevskemu društvu „Zvon“ v Trbovljah za ganljive žalostinke. Najprisrčnejšo zahvalo darovalcem krasnih vencev in vsem, ki so kakorkoli izkazali svojo ljubezen in sočutje ob času bolezni nepozabnega nam očeta in soproga. Vsi ti dokazi sočutja in ljubezni nas tolažijo v teh žalostnih dneh. Vsem srčna zahvala!

TRBOVLJE, dne 5. avgusta 1909.

Žalujoči ostali.